

Varhaiskasvatuksen palvelusetelin perusteet 1.8.2016 alkaen

PALVELUSETELI

Palveluseteli on yksi tapa järjestää kunnan vastuulle kuuluvia sosiaali- ja terveystalveluja. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä (569/2009) säätelee palvelusetelin käyttöä. Palvelusetelilakia sovelletaan palvelusetelin käyttämiseen kuntien järjestämissä sosiaali- ja terveystalveluissa. Lakia sovelletaan näissä perusteissa ainoastaan yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen hankkimiseksi. Tämän vuoksi lakia ei voi soveltaa julkisyhteisöjen tuottamien palvelujen hankkimiseen.

Varhaiskasvatus siirtyi opetus- ja kulttuuriministeriön alaisuuteen 1.1.2013, jolloin varhaiskasvatusta ei enää lueta sosiaalipalveluksi. Osa sosiaalihuollon lainsäädännöstä muun muassa Laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä koskee kuitenkin edelleen varhaiskasvatusta.

Varhaiskasvatuslain (1.8.2015 § 10) perusteella kunta voi järjestää lasten varhaiskasvatuksen alaan kuuluvat tehtävät antamalla palvelunkäyttäjälle sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetun lain (569/2009) mukaisen palvelusetelin. Hankittaessa palveluja yksityiseltä palveluntuottajalta kunnan on varmistuttava siitä, että hankittavat palvelut vastaavat sitä tasoa, jota edellytetään vastaavalta kunnalliselta toiminnalta.

Kunta on velvollinen suorittamaan yksityiselle palveluntuottajalle korvausta vain osoittamiensa henkilöiden käyttämistä lasten varhaiskasvatuksen palveluista ja palveluseteliä käytettäessä hyväksymälleen yksityiselle palveluntuottajalle enintään palvelusetelin arvoon saakka.

Palvelusetelijärjestelmässä kunta ei tule sopimusosapuoleksi palvelusta sovittaessa, sillä kyseessä on kuluttajan asemassa olevan asiakkaan ja palvelujen tuottajan välinen sopimus. Palveluseteli rinnastetaan varhaiskasvatuslain 11a §:n mukaiseen kunnan järjestämään varhaiskasvatukseen, eikä lapselle voi saada samanaikaisesti lasten kotihoidontukea, yksityisen hoidon tukea tai kerhotoimintaa.

PALVELUSETELIN PERUSTEET

Jyväskylän kaupungin sivistyslautakunnan 27.4.2016 hyväksymät palvelusetelin perusteet on laadittu menettelytapaohjeeksi varhaiskasvatuksen palveluseteliin. Lakisääteiset edellytykset palvelujen tuottamiseen palvelusetelillä on määritelty palvelusetelilaissa. Jyväskylän kaupunki asettaa palvelusetelilain 5 §:ssä mainitut hyväksymiskriteerit palveluntuottajille. Palveluntuottaja vahvistaa hyväksymiskriteerit hakemuslomakkeella sekä todentaa asiat kaupungin suorittamilla tarkastuskäynneillä. Kaupunki velvoittaa palveluntuottajat

noudattamaan palvelusetelin perusteiden määräyksiä. Yksityinen palveluntuottaja sitoutuu noudattamaan palvelusetelin perusteiden ehtoja siitä alkaen, kun palveluntuottaja hyväksytään palvelusetelillä toteutettavien varhaiskasvatuspalvelujen tuottajaksi. Itse palvelua tuottaessa sitä koskevan palvelusopimuksen osapuolina ovat palveluntuottaja ja asiakas, joten sopimuksen sitoumukset ja vastuut eivät kohdistu kaupunkiin.

Palveluntuottajien hyväksymisen edellytykset

Palveluntuottajien hyväksymisedellytykset ja -ehdot on määritetty hakemuksessa palvelusetelipalvelun tuottajaksi.

Palveluseteliin oikeutetut asiakkaat

Palveluseteli voidaan myöntää Jyväskylän kaupungin asukkaalle, jolla olisi oikeus varhaiskasvatuspalveluun Jyväskylän kaupungin kunnallisessa varhaiskasvatuksessa. Palveluseteliä hakevan tulee olla kirjoilla Jyväskylän kaupungissa tai lapsella on oltava vähintään tilapäinen osoite Jyväskylän kaupungissa.

Kaupungilla on mahdollisuus rajata vuosittain myönnettävien palvelusetelien määrää talousarvion puitteissa. Palveluseteli voidaan myöntää varhaiskasvatuksen järjestämiseen yksityisessä päiväkodissa, perhepäivähoidossa tai kerhossa, joka on hyväksytty Jyväskylän kaupungin palvelusetelipalvelun tuottajaksi.

Palveluseteli voidaan myöntää vain varhaiskasvatusoikeuden piirissä olevien lasten varhaiskasvatuksesta aiheutuvien kustannusten korvaamiseen. Palveluseteli on lapsikohtainen.

Lapsella on oikeus kokopäiväiseen palveluseteliin, jos lapsen vanhemmat tai muut huoltajat työskentelevät kokoaikaisesti, opiskelevat, toimivat yrittäjänä tai ovat omassa työssä päätoimisesti. Tämä oikeus säilyy vanhemman työn tai opiskelun päätyttyä kahden kuukauden ajan vanhemman niin halutessa.

Määräaikaisesti myönnetyn palvelusetelin päätyttyä perheen on tehtävä uusi palvelusetelihakemus. Jos lapsen vanhempi tai muu huoltaja jää kotiin hoitamaan perheessä asuvaa muuta lasta tai jää eläkkeelle, oikeus kokopäiväiseen palveluseteliin päättyy välittömästi. Muussa tapauksessa lapsella on oikeus varhaiskasvatuksen palveluseteliin 1 - 84 tuntia kuukaudessa (= subjektiivinen oikeus). Oikeus on voimassa koko toimintavuoden ajan (1.8.–31.7.) Perhe voi valita, onko lapsi paikalla 4h päivittäin tai osaviikkoisesti 84 h/kuukaudessa. Palveluntuottaja määrittää viikonpäivät ja kellonajat, joihin perheen tulee sitoutua toimintavuoden ajaksi.

Lapset, joilla ei ole oikeutta kokopäiväiseen varhaiskasvatukseen, voivat saada varhaiskasvatusta perustellusta syystä myös 4-6 tuntia päivässä tai 85 – 126 tuntia kuukaudessa. Lapsen oikeus varhaiskasvatuksen palveluseteliin arvioidaan yksilöllisesti. Yli 127 tunnin palveluseteli voidaan myöntää harkinnan mukaan, jos se on lapsen kehityksen, tuen tarpeen tai perheen olosuhteiden takia lapsen edun mukaista. Neuvottelussa on tarvittaessa mukana Palveluohjaus- ja kehittämissyksikön suunnittelija, erityislastentarhanopettaja.

Lapsella on oikeus jatkaa samassa varhaiskasvatusyksikössä palveluntarpeen muuttuessa. Yksityisessä perhepäivähoidossa tilanteet arvioidaan tapauskohtaisesti.

Palvelusetelin hakeminen ja maksaminen

Perhe valitsee haluamansa yksityisen päiväkodin, perhepäivähoidon tai kerhon, joka on hyväksytty palvelusetelipalvelun tuottajaksi. Luettelo Jyväskylän kaupungin hyväksymistä palveluntuottajista ja päiväkodeista hintoineen ja yhteystietoineen on osoitteessa www.klemmari.info. Perhe tekee sähköisen päivähoitohakemuksen ja ottaa tarvittaessa yhteyttä palveluntuottajaan.

Perhe tekee sähköisen palvelusetelihakemuksen ennen varhaiskasvatuksen alkamista. Palveluseteliä ei voi hakea takautuvasti. Palveluseteli myönnetään vähintään kuukaudeksi. Vanhemmat valitsevat palveluntuottajan ja hakevat palveluseteliä Kasvun ja oppimisen Palveluohjaus- ja kehittämissyksiköstä, jossa asiakaspalvelupäällikkö tekee päätöksen oikeudesta palveluseteliin ja se lähetetään vanhemmille. Talousyksikön asiakasmaksusihteri tekee päätöksen palvelusetelin suuruudesta ja se lähetetään vanhemmille.

Palveluntuottaja perii määrittelemänsä asiakasmaksut perheeltä. Palveluntuottajalle maksetaan palvelusetelit kerran kuukaudessa sovitun maksatusjärjestelmän (Effic-a-satelliitti) kautta.

Palveluntuottaja ilmoittaa pyydettyä Kelan yksityisen hoidon tuella hoidettavat lapset ja ulkopaikkakuntalaiset lapset erillisellä lomakkeella Palveluohjaus- ja kehittämissyksikköön.

Palveluseteli maksetaan palveluntuottajalle kahdeltatoista kuukaudesta vuodessa, mikäli lapsen hoitosuhde jatkuu yhtäjaksoisesti. Palveluseteli maksetaan palveluntuottajalle isyysvapaan ajalta, mikäli palveluntuottaja ei peri perheeltä päivähoitomaksua ja lapsen hoitosuhde jatkuu välittömästi isyysvapaan jälkeen.

Palvelusetelin suuruus määräytyy palvelusetelin kattohinnan ja laskennallisen asiakasmaksun perusteella, joihin vaikuttavat lapsen ikä, hoitoaika, perheen koko sekä asiakasmaksua määriteltäessä huomioitavat tulot. Perheen kokona otetaan huomioon yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliitonomaisissa olosuhteissa elävät henkilöt sekä heidän kanssaan samassa taloudessa asuvat molempien alaikäiset lapset. Jos vanhemmilla on yhteishuoltajuus, perhe toimittaa palveluohjau- ja kehittämissyksikköön molempien vanhempien allekirjoittaman sopimuksen, josta selviää lapsen asuminen vanhempiensa luona. Palveluseteli myönnetään lapsen hoidon tarpeen perusteella toiselle vanhemmalle tai molemmille vanhemmille. Palvelusetelin suuruus määritellään sen vanhemman tulojen mukaan, jonka luona lapsi kulloinkin asuu.

Oikeus palveluseteliin ja/tai sen suuruuteen tarkistetaan kun

- perheen koko tai lapsen hoidon tarve muuttuu
- opiskelu/työtilanteessa tapahtuu muutoksia
- perheen tulot muuttuvat oleellisesti (+/- 10 %)
- lainsäädäntö tai kunnan päätökset muuttuvat

Perheen tulee ilmoittaa muuttuneesta tilanteesta välittömästi palveluntuottajalle ja palveluohjaus- ja kehittämissyksikköön. Myös palveluntuottajalla on velvollisuus ilmoittaa tietoon saamansa muutokset. Palvelutarpeen muuttuessa, palveluseteli määritellään uudelleen seuraavan kuukauden alusta.

Palvelusetelin voimassaolo päättyy kirjallisen (sähköisesti) ilmoituksen mukaiseen päättymispäivään. Perheellä ja palveluntuottajalla on velvollisuus ilmoittaa viipymättä hoitosuhteen päättymisestä Palveluohjaus- ja kehittämissyksikköön. Jos yksityinen varhaiskasvatuspaikka vaihtuu, perhe tekee kirjallisen ilmoituksen hoitosuhteen päättymisestä nykyisessä ja tekee uuden päivähoitohakemuksen ja palvelusetelihakemuksen.

Yksityisen perhepäivähoitajan lapselle ei myönnetä palveluseteliä kerhotoimintaan tai päivähoitoon toiselle yksityiselle perhepäivähoitajalle.

Palveluntuottaja on velvollinen ottamaan huomioon asiakkaalta perittävässä maksussa myös takautuvasti palveluseteliin tehdyt muutokset.

Aiheettomasti maksettu palveluseteli peritään takaisin asiakasperheeltä enintään vuoden ajalta.

Palvelusetelin kattohinta

Varhaiskasvatuksen palvelusetelin kattohinnan muutoksista päättää Jyväskylän kaupungin sivistyslautakunta.

Esiopetukseen liittyvän varhaiskasvatuksen palvelusetelin suuruuden määräytyminen

Esiopetus ei kuulu palvelusetelilainsäädännön piiriin. Oppivelvollisuutta edeltävä esiopetus on perusopetuslain mukaista toimintaa. Sivistyksen toimialajohtaja päättää lukuvuoden alkamis- ja päättymispäivämääristä. Mikäli palveluntuottaja on hyväksytty esiopetuksen järjestäjäksi, kaupunki ostaa esiopetuksen ostopalveluna. Esiopetuskorvaus maksetaan koko esiopetuksen lukuvuoden ajalta, joka päättyy 31.5. Esiopetus on asiakkaalle aina maksutonta eikä palvelun tuottaja voi laskuttaa sitä asiakkaalta. Esiopetukseen liittyvä varhaiskasvatus on palvelusetelilainsäädännön piiriin kuuluvaa toimintaa, johon sovelletaan varhaiskasvatuksen palvelusetelin perusteita.

Lapsi täyttää kolme vuotta

Päiväkodeissa palvelusetelin kattohinta muuttuu seuraavan kuukauden alusta, kun lapsi on täyttänyt kolme vuotta. Palveluntuottajan tulee ilmoittaa näistä muutoksista Talousyksikköön. Palveluntuottaja ja perhe saavat uuden palvelusetelipäätöksen.

Loma-ajat ja kesätoimintakausi

Palveluseteli myönnetään jokaiselle kuukaudelle, jonka lapsi on asiakassuhteessa palvelujen tuottajaan. Kaupunki suosittelee, että palveluntuottaja perii asiakasmaksut enintään 11 kuukaudelta vuodessa. Mikäli palveluntuottaja perii asiakasmaksun perustellusta syystä 12 kuukaudelta, tulee huolehtia siitä, että varhaiskasvatusta on saatavana tarvetta vastaavasti ympärivuotisesti. Mikäli lapsi tarvitsee varhaiskasvatusta yksityisen varhaiskasvatuspaikan ollessa suljettuna, palveluntuottaja sitoutuu silloinkin järjestämään varahoidon.

Omassa kodissaan hoitavalla perhepäivähoitajalla voi olla samanaikaisesti neljä kokopäivähoidossa olevaa lasta (omat alle kouluikäiset lapset mukaan luettuina) ja yksi osapäivähoidossa oleva esiopetusikäinen lapsi. Poikkeuksena ovat koulujen loma-ajat. Tällöin jo osapäivähoidossa oleva esiopetusikäinen lapsi voi olla hoidossa kokopäiväisesti vaikka sallittu kokopäivälasten määrä näin ylittyisi.

Muutoksenhaku palvelusetelipäätökseen

Asiakas saa tehdä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista kirjallisen oikaisuvaatimuksen perusturvalautakunnan ja sivistyslautakunnan yksilöasiainjaostolle.

Keskeinen sovellettava lainsäädäntö:

Varhaiskasvatuslaki 16.3.1973/239

(<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1973/19730036>)

Asetus lasten päivähoidosta

(<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1973/19730239>)

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä 24.7.2009/569

(<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2009/20090569>)

Laki julkisista hankinnoista (348/2007), 53 – 54 §

(<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2007/20070348>)

Laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta (20.12.1996/1128)

(<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1996/19961128>)

Laki yksityisistä sosiaalipalveluista 22.7.2011/922

(<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2011/20110922>)

Laki sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista

29.4.2005/272 (<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20150817>)

Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä 504/2002,

22.7.2011/932 4 § (<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2002/20020504>)

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 3.8.1992/734

(<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19920734>)

Asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 9.10.1992/912

(<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19920912>)

Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 22.9.2000/812

(<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2000/20000812>)

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä

9.2.2007/159 (<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070159>)

Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta 21.5.1999/621

(<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990621>)

Lastensuojelulaki 13.4.2007/417

(<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070417>)

Sosiaalihuoltolaki 17.9.1982/710

(<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1982/19820710>)

Henkilötietolaki 22.4.1999/523

(<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990523>)